

عنوان مقاله:

هگل گرایی تمام عیار؛ گذر از دیالکتیک به تفاوت در اندیشه دریدا

محل انتشار:

دوفصلنامه شناخت، دوره 8، شماره 1 (سال: 1394)

تعداد صفحات اصل مقاله: 18

نویسندگان:

علی زارعی (پیمان) - دکتری فلسفه، دانشگاه اصفهان

یوسف شاقول - دانشیار فلسفه، دانشگاه اصفهان

خلاصه مقاله:

مقاله حاضر نشان می دهد که بررسی خوانش انتقادی هگل از سوی ژرژ باتای بر اساس دیدگاه های ژاک دریدا، به فراروی از دیالکتیک و ورود به پارادایم فکری جدیدی برگرفته از مفهوم تفاوت منجر می شود. زمانی که مخالفان جدی هگل - مانند میشل فوکو - دشواری های رهایی از سلطه هگل را مورد تاکید قرار می دهند، اهمیت این موضوع بیشتر خود را نشان می دهد. پرداختن به مسئله نفی و مرگ در اندیشه دیالکتیکی، هگل را به فیلسوف ممتازی تبدیل کرده است که متفکران معاصر را به خود جذب می کند. پرداختن به نفی و مرگ امتیازی برای دیالکتیک محسوب می شود، با این حال نحوه مواجهه هگل با این موضوع قابل نقد است. ژاک دریدا در جستاری که به دیدگاه های ژرژ باتای درباره دیالکتیک خدایگان - بنده اختصاص یافته است، نقدهای باتای به دیدگاه های هگل درباره مرگ و نفی را در چارچوب تفکر واسازانه خود از نو سامان می بخشد. هر دو طرف، رسیدن به ایجاب را در مواجهه با امر سلبی مورد تاکید قرار می دهند، اما به این دلیل که هگل لوازم و نتایج اندیشیدن به نفی و مرگ را تا انتها دنبال نمی کند با انتقاداتی روبه رو می شود که نهایتاً به گذر از دیالکتیک هگلی می انجامد. ارزیابی ما این است که مفهوم «تفاوت» در اندیشه دریدا گام مهمی در راه دست یابی به اسلوبی غیردیالکتیکی از تفکر است که دریدا موفق شده است با الهام از کسانی چون نیچه، هایدگر و باتای آن را محقق سازد.

کلمات کلیدی:

دیالکتیک، تفاوت، اقتصاد عام، نوشتار، دریدا، هگل، باتای

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1300040>

